

ЕТНОЛІНГВІСТИЧНІ ТРАДИЦІЇ ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ АНТРОПОНІМІЧНОЇ СИСТЕМИ НА ОСНОВІ ТВОРІВ ГОРАЦІЯ

Наталія Дмитрасевич

Львівський національний університет імені Івана Франка

вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна

e-mail: depromano@ukr.net

У статті зроблено спробу аналізу власних імен давньогрецької мови, їх фонетичних варіантів, етимології, шляхів формування, словотвірних можливостей.

Ключові слова: антропоніми, власні імена, патроніми, матроніми, прізвиська, композити.

Давньогрецька антропонімна система становить значний інтерес з погляду лінгвістичної теорії та індоєвропейського мовознавства [1, с. 865, 4, с. 96].

До корпусу власних імен грецького антропонікому входять особові імена, патроніми, матроніми, прізвиська.

У стародавніх греків було три основних мотиви номінації: магічний, меморіальний і естетичний. Оскільки вони вірили в магічну силу власного імені, яке для них визначало долю людини, її характер, становище, то домінуючим був магічний мотив номінацій. Для дітей стародавніх греків обирали відповідні імена: Δημήτριος – сила, душа народу, Δημόκριτος – влада народу, Ἀγαθόν – добрий, благородний, Ἀλέξανδρος – захисник народу. Менш поширені – меморіальний (імена на честь богів, героїв, предків, батьків, знатних осіб) і естетичний мотиви номінацій: Ἀρτεμίδωρος – Артемідор (географ), Ἀρτεμισία – Артемісія (цариця), названі на честь богині Артеміди, дочки Зевса, Ἀφροδίτη – Афродіта – богиня кохання і жіночої краси.

Цікавим є факт, що Аристофан (444-380 рік до н.е.) називає 12 старших богів – 6 чоловіків і 6 жінок: Зевс, Посейдон, Аполлон, Арей, Гефест, Геліос, Гера, Афіна, Артеміда, Афродіта, Деметра, Гестія.

Патроніми в давньогрецькій мові були дуже поширеним явищем. Це вторинні утворення, які позначають осіб чоловічої і жіночої статі (синів, дочок, онуків, онучок) за іменем або прізвиськом батька чи дідуся. Одним із первісних звичаїв людства є характеристика осіб за іменем батьків та місцем народження або проживання. На відміну від особових імен, патроніми утворюються суфіксальним способом. Цю функцію виконують суфікси – ιων і -αδ та їхні варіанти – ιαδ-ης, ιδ-ης: Ἀρετιάδης – Аретіад (син Арета), Αἰμονίδης – Емонід (син Емона), Κρονίων – Кроніон (син Крона, Зевс у Гомера), Κρονίδης – Кронід (син Крона, тобто Зевс).

Подружнє життя в Стародавній Греції (як богів так і знаті) було багатошлюбним, спадковість дітей багатошлюбного батька визначалась по материнській лінії. Функцію номінацій у таких випадках виконували матроніми – імена дітей та внуків за іменем або прізвиськом матері чи бабусі. Проте матроніми в давньогрецькій мові були ситуативні, оскільки історично успадкування родових атрибутів закріплювалось по батьківській лінії. Матронімну функцію виражали суфікси -εως і -ιδ-ης: Λητοίδης – Летоід (Аполлон, син Лето, дружини Зевса до Гери), Λητωίς – Летоіда (Артеміда, дочка Лето від Зевса).

Крім особових імен, патронімів, матронімів, у давньогрецькій мові були поширені прізвиська, які характеризують особу за різними ознаками: Ἀγασυρτος – Агасифт (ἀγασυρτος – неохайний), прізвисько філософа Піттака, Ἀγριώνιος – Агріоній (ἄγριος – дикий), прізвисько Діоніса, сина Зевса, Μέγας – Мегат (μέγας – великий), прізвисько Еанта, сина царя Теламона, Μαντίσιος – Мантісій (μάντις – віщун), прізвисько поета Калліктера, Ἀλέα – Алея (ἀλέα – тепло), прізвисько Афіни.

Часто прізвисько особа отримувала за місцем народження або перебування: Κυλλήνη – Кілленський (κυλλήνη – гора Кіллена), прізвисько Гермеса, сина Зевса, який народився в печері цієї гори. Κυθήρεια – Киферійська (острів і місто Κυθήρα – Кифера) прізвисько Афродіти за назвою міста і острова, де її культ був дуже поширений.

Цікавим є той факт, що особа в Давній Греції могла мати не тільки два імені, а й кілька прізвиськ. Прізвиська часто використовувались як художній засіб характеристики персонажів у художній літературі. У творах Гомера, Софокла, Еврипіда, Платона _____ вживається прізвисько Зевса Ἐρκεῖος – Еркей (έρκεῖος – домашній). У Гомера, Гесіода, Аристофана прізвисько Арея Ἐνυάλιος – Еніалій (ένυάλιος - бойовий).

З погляду ономазіології, семантичною базою давньогрецької антропонімної системи були: апелятивна лексика, власні імена, етноніми, географічні назви. Це лексико-граматичні групи із семами:

- а) “зовнішні риси особи” – Θάλεια (Талія) від θάλεια - пишна, квітуча;
- б) “внутрішні риси особи” – Μῆτις, ἰδος (Метіда) від μήτις – розум, мудрість;
- в) “явища природи” – Χιόνη (Хіона) від χιόνεος – сніжний, холодний;
- г) “географічні об’єкти” – Αἰγιάλεια (Егіалія) від αἰγιαλός – морський берег, море;
- д) “фауна” – Ἀηδών, όνος (Аедона) від ἀεδών - соловей;
- е) “флора” – Δάφνη (Дафна) від δάφνη - лавр;
- є) “колір” – Ῥοδόπη (Родопа) від Ῥοδόπη – рожева;
- ж) “етнонім” – Ἑλλη (Гелла) від Ἑλλην - грек;
- з) “абстрактне поняття” – Νίκη (Ніка) від νίκη – перемога [2, с. 36].

У давніх греків найпоширенішим був спосіб антропонізації апелятивів, тобто перехід апелятивів у антропоніми шляхом зміни функції, яка викликала і відповідні зміни в семантиці.

Антропонізації зазнавали:

- а) безсуфіксні апелятиви – ἄρμονία “зв’язок, відповідність, пропорційність” – Ἀρμονία (Гармонія), особове ім’я доньки Арея; Ἑστία “сім’я, рід”, Ἑστία (Гестія) особове ім’я доньки Кроноса;
- б) суфіксальні апелятиви – εὐήνωρ “хоробра людина” – Εὐήνωρ (Евенор), особове ім’я батька Кліто;
- в) композитні апелятиви – ἀλέξανδρος “захисник” – Ἀλέξανδρος (Олександр), ім’я полководця.

Особові імена в давньогрецькій мові утворювались шляхом семантичної антропонізації апелятивів із особовим конкретно-предметним і абстрактно-поняттєвим значеннями. Особові апелятиви не мали обмежень при переході в особові імена, оскільки в їх складі вже була сема “особа”, яка є визначальним компонентом антропонізації. Предметні і абстрактні апелятиви не мали такої сема, тому вони були обмежені у твірних можливостях, які при потребі реалізовувалися шляхом трансформації конкретних і абстрактних апелятивів у особові апелятиви, а відтак антропонімізувалися:

- а) від особового апелятива ἀμύντωρ “захисник” > антропонім Ἀμύντωρ (Амінтор), особове ім’я царя у Фессалії;
- б) від абстрактного апелятива ἀνδρότης “мужність, відвага” > особовий апелятив за допомогою форманта -ίων ἀνδροτίων “мужня, відважна людина” – антропонім _____ Ἀνδροτίων

(Андротіон), особове ім’я учня Ісократів;

- в) конкретний апелятив στέφανος “вінок” > особовий апелятив στεφανίας “вінценосець” антропонім Στέφανος (Стефан), особове ім’я грецького географа.

Суфіксальний спосіб творення особових імен менш поширений. [5, с. 324] Він реалізується лише тоді, коли твірне слово виражене:

- а) дієсловом – ἔρεχθω “роздираю” – Ἐρεχθεύς (Ерехтей), син Аттиди, від дієслівної основи ἐρεχθ- за допомогою суфікса -εὺς утворено апелятив Ἐρεχθεύς “роздирач”, який, змінивши функцію, антропонімізувався в особове ім’я Ἐρεχθεύς;
- б) абстрактним іменником – ἀνδρότης “мужність, доблесть, відвага” Ἀνδροτίων – (Андротіон), учень Ісократів, від основи ἀνδρот- за допомогою суфікса -ίων утворено апелятив ἀνδροτίων “мужня особа”, який, змінивши функцію, антропонімізувався в особове ім’я Ἀνδροτίων;
- в) конкретним іменником – ἀσσάριον “дрібна монета” – Ἀσσάρακος (Ассарак), син Троя, від основи назви конкретного предмета ἀσσάριον за допомогою суфікса -ακος утворено

апелятив ἄσσάρακος “дрібномонетник”, який, змінивши функцію, антропонімізувався в особове ім’я Ἀσσάρακος; γ) прикметником – ἀγαθός “добрий, знатний, доблесний” – Ἀγαθών _____ (Агафон), син Пріама від основи ἀγαθ-ος за допомогою суфікса -ων утворився апелятив

ἀγαθών “добра людина, добряк”, який, змінивши функцію, антропонімізувався в особове ім’я Ἀγαθών.

Суфіксальним способом також утворюються жіночі особові імена від чоловічих за допомогою флексій-суфіксів -η, -α, -ω: Ἀδμήτος (Адмет) - Ἀδμήτη (Адмета), Αἰγέυς (Егей) – Αἰγίνα (Егіна), Χρύσης (Хріс) – Χρυσώ (Хрісо); жіночі особові імена від апелятивів за допомогою суфіксів -εια,

-ιδος, -ιτη, -ινη і флексій-суфіксів -η, -α, -ω: Λίγεια (Лігея), Ἀναίτις, -ιδος (Анаїтіда), Καμάρινα (Камаріна).

Суфіксальна антропонімізація є достатньо розвиненою системою суфіксальних моделей. У структурі лише чоловічих імен виявлено сімнадцять суфіксів, найпоширеніші: -ι, -ε, -υ-, -α-, -ο-.

Чоловічі імена закінчувались тільки приголосними (100%), жіночі-голосними (82%) і приголосними (18%).

Формант -ω у давньогрецькій мові був маркером іменників лише жіночого роду. У давньогрецькій мові жіночі імена протиставлені чоловічим флексійним способом словотворення, який не діє в системі чоловічих імен. Жіночі імена в давньогрецькій мові протиставляються чоловічим своїми суфіксами: синкретичними флексійного типу; консонантними _____ -ν-, -σσ- , які не вживаються в чоловічих іменах; змішаними -οτ-, -ατ-, -οτ-, -ασι- . Дуже поширеною є антропонімізація композитних апелятивів: Ἀλέξανδρος, Ἀλεξιππίδας, Ἀλεξιπλος [3, с. 9]. Деривація в давньогрецькій антропонімії здійснювалась за парадигматичним принципом, згідно з яким на основі однієї кореневої семи формувалась низка особових імен, наприклад на основі кореня -ιπλ- “кінь” у давньогрецькому антропонімікомі сформувалась Н. Дмитрасевич 81

парадигма з чотирнадцятьма формантами: Ἴπλ-αρχος, Ἴπλ-ίας, Ἴπλ-ασίδης, Ἴπλ-όδαμος, Ἴπλ-οκλείδης, Ἴπλ-οκλος, Ἴπλ-οκόων, Ἴπλ-οκράτης, Ἴπλ-όλοχος, Ἴπλ-όλοτος, Ἴπλ-ομέδων, Ἴπλ-οτίων, Ἴπλ-ων, Ἴπλ-ωναξ.

Парадигми жіночих імен чітко протиставлялися парадигмам чоловічих імен. У чоловічих іменах парадигма могла мати до двадцяти п’яти формантів: корінь φιλ- “любити”, πολυ- “багато”, ἀριστ- “кращий”, ιπλ-ο – “кінь”, αλκ- “мужність”, καλλι – “красивий”, κλεο- “славний” тощо. У жіночих парадигмах – в основному два і дуже рідко три форманти. Очевидно, гендерна психологія відбивалася в антропонімії ще в давньогрецьку епоху.

У творах античних авторів, зокрема Горація, вживаються імена богів (це міфічні імена), імена царів, воєначальників, історичних і культових діячів, простих людей (це реальні імена), імена персонажів, створені письменниками (це авторські, вигадані імена). Але всі вони, так або інакше, віддзеркалюють стан народного антропонімікону, створені за законами, зразками і правилами традиційного творення імен, що склався протягом століть у народній мові, відображають основні закономірності структури, освіти і вживання власних імен старогрецької епохи. Тому власні імена античної художньої літератури є матеріалом для об’єктивних і достовірних висновків про характер антропонімікону старогрецької мови. Alcaeus, i m – Алкей, грецький ліричний поет (гр. Ἀλκαῖος). “Світловий ефект” найбільшої сили спостерігаємо в тринадцятій оді другої книги при згадці про цього лесбійського лірика. Його ім’я означає сильний, могутній, і походить від грецького прикметника αλκαῖος [6, с. 93]. Agrippa, ae m – Агриппа, консул в 503 р. до н. е. В оді до Агріппи (I, 6) не важко помітити, що ключовим словом-образом є власне ім’я адресата – Агріппа. Суворе щодо звучання і значення (agrios – суворий, дикий), воно визначило тональність оди.

ὁ Ἀγάθων, ωνος – Агатон, син троянського царя Пріама . Етимологія: від апелятива ἀγαθόν “благо, добро, благодіяння” і ад’єктива ἀγαθός “хороший, добрий, доблесний, благородний”. Утворення: якщо від апелятива, то семантичним способом.

ὁ Ἀλέξανδρος – друге ім’я Паріса, сина Пріама; судив трьох богинь, які сперечались за вроду, і за присуджену Афродіті перемогу дістав від неї нагороду – кохання Єлени. Ети-

мологія: утворене від ад'єктива ἀλέξ-ανδρος – “захисник людей”.

ὁ Ἀλκίδας (= Hercules, is m) – Алкід (Геркулес), внук тірінфського царя Алкея. Утворене від іменника ἡ ἀλκή – “мужність, сила” шляхом семантичної антропонімізації.

ὁ Ἄλκιμος – Алкім, мірмідонянин, друг Ахілла. Етимологія: від ад'єктива αλκιμος (мужній, хоробрий, відважний). Власне ім'я утворене шляхом семантичної антропонімізації.

ὁ Αἰδης, ου – Аїд, брат Зевса, син Кроноса і Реї, бог смерті та підземного царства.

Фонетичні варіанти: Αδης – Αἰδης. Етимологія: від ад'єктива ἀ-ιδής “невидимий”, або від субстантива αἶδιον “вічність, вічне”. Утворення: якщо від ад'єктива, то способом семантичної ад'єктивації, якщо від іменника, то із зміною парадигми -ιον, -ιος на -ης, -ας.

ὁ Ἀνακρέων – Анакреонт. Композит складається з двох частин: префікс ἀνα – “зверху” і корінь κρέων – “владика” – “надвладика”, “вище владик”. Власне ім'я утворене способом словоскладання з семантичною антропонімізацією.

ὁ Ἀπόλλων, ωνος – Аполлон, син Зевса і Латони, бог сонця, світла, пророцтва, поезії; зображався красивим юнаком з луком або лірою в руці. Співвідноситься з дієсловом ἀπολλύω, ἀπόλλυμι зі значенням “знищувати”, “втрачати”, “винищувати” Утворене суфіксальним способом від дієслівної основи шляхом заміни дієслівних формантів -υμ, -υμι субстантивованим формантом -ων і семантичною антропонімізацією.

ὁ Ἀντίφονος – Антіфон, наймолодший син царя Пріама. Антропонім, який складається з αντι- зі значенням “протилежність” і корення φων-ος, що співвідноситься з апелятивним субстантивом “вбивство”. Ім'я співвідноситься з ад'єктивним композитом ἀντίφονος зі значенням “караючий за вбивство”, “взаємне вбивство”. Ім'я утворене від ад'єктивного композита способом семантичної антропонімізації з одночасною субстантивацією.

Archytas, ae m – Архіт, математик, філософ – піфагорієць із Тарента. Власне ім'я Архіт нагадує про своє значення (від грецького archō – владарюю).

ὁ Ἀχιλλεύς, εως – син Пелея і богині Фетіди, цар мірмідонів у Фесалії, внук Еака, найхоробріший і найсміливіший з героїв Троянської війни. Етимологія: утворене від іменника τὸ ἄχος зі значенням “смуток”.

Chremes, etis m – Хремет (гр. Χρεμης “той, що охкає”), ім'я буркотливого і скупого старця – гр. Χρεμης, походить від дієслів χρεμεῖν, χρεπτεσθαι – плювати, харкати [8, с. 41].

ὁ Δαίδαλος – Дедал. Походить від прикметника δαίδαλος – “умілий, здібний”. Утворено від прикметникової основи способом семантичної антропонімізації.

Davus (os) і m – Дав –гр. Δάος, яке походить від δαίος, δαός – вогонь. Раби часто діставали імена від знарядь праці, предметів, якими вони користувалися, або від виконуваних ними дій.

Ім'я Δάος належало до улюблених імен рабів – персонажів комедій. Горацій у “Сатирах” не раз зазначає, що ім'я Дав походить з комедії (I, 10, 40; II, 7, 2, 26, 100). Воно відоме нам також

із Плавтового “Амфітріона”, де Давом зветься раб, батько раба Сосії [7, с. 30].

ὁ Δῖος – Дій, син троянського царя Пріама. Співвідноситься з ад'єктивом δῖος зі значенням “божественний”, “славний” Ім'я утворене способом семантичної антропонімізації ад'єктива. Власне ім'я означає “божественний”.

ὁ Ἔρως, ωτος – Ерот, бог кохання. Співвідноситься з іменником ἔρως, ωτος – “любов”, “насолода”. Від цього іменника шляхом семантичної антропонімізації утворилось власне ім'я.

ὁ Ἔκτωρ, ορος – Гектор, син троянського царя Пріама і його дружини Гекуби, головний захисник Трої; загинув у битві з Ахіллом, який мстився Гекторові за вбивство його друга Патрокла. Етимологія: співвідноситься з апелятивним субстантивом ἔκτωρ, ορος зі значенням “утримувач”, “вседержитель”, від якого утворилось власне ім'я способом конверсії і способом семантичної антропонімізації.

ὁ Ἑρμῆς, ου – (скор. від Ἑρμείας) Гермес (лат. Mercurius), син Зевса і Маї, вісник богів. Співвідноситься з субстантивом ἕρμα, -ατος зі значенням “опора, стовп, основа”. Способом зміни відмінкової парадигми і семантичної антропонімізації апелятив ἕρμα перетворений в антропонім Ἑρμείας. Буквально “Опора”.

ὁ Ὀρκος – Орк, син Еріди, бог клятви, слуга Зевса, співвідноситься з абстрактним субстантивом ὄρκος “клятва”. Власне ім'я утворене шляхом семантичної антропонімізації.

ὁ Πατρόκλης, ἦος – Патрокл, син Менoitія, друг Ахілла, герой Троянської війни, вбитий Гектором. Власне ім'я складається з кореня πατρ-, що в субстантиві πατήρ “батько”, “батьки”, “предки”, і основи субстантива κλέος “чутка, звістка, слава”, які способом складання – утворили апелятивно-компаративний субстантив πατρόκλης зі значенням “батьківська слава” або “слава предків”.

ὁ Πλούτων, ὄνος – Плутон, бог підземного царства, син Сатурна і Реї, брат Юпітера і Нептуна, чоловік Прозерпіни. Співвідноситься з апелятивним субстантивом πλοῦτος “багатство”, від якого утворився субстантив πλοῦτος з метафоричним значенням “дуже багата людина”. Власне ім'я утворене способом семантичної антропонімізації.

Н. Дмитрасевич 83

ὁ Πολίτης – Політ, син троянського царя Пріама. Прославився своїм швидким бігом. Співвідноситься з апелятивним субстантивом ὁ πολίτης зі значенням “громадянин”, від якого утворилось власне ім'я і способом семантичної антропонімізації.

ὁ Πορφύριος – Порфіріон, один з гігантів. Співвідноситься з ад'єктивом πορφύριος – “багрянний”, “пурпурний”, трансформований способом семантичної антропонімізації у власне ім'я.

ὁ Πρίαμος – Пріам, останній цар Трої, син Лаомедонта, чоловік Гекуби. Співвідноситься з дієслівною основою πρίαμαι “жертвувати” на базі якої за допомогою граматичного форманта –ος утворився апелятивний субстантив – “покупець”, “той що жертвує”, трансформований способом семантичної антропонімізації у власне ім'я.

ὁ Προμηθεύς – Прометей. Співвідноситься з ад'єктивом προμηθεύς “передбачливий”. Власне ім'я утворене способом семантичної антропонімізації (про – “попереду, раніше” + μητις – “план, намір”)

Власне ім'я Προμηθεύς “спрямований думкою наперед” антонімічно до імені Ἐπιμηθεύς – “спрямований думкою назад”.

Відомий вислів – “змінювати рішення – справу Епіменея, а не Прометея, зверненого думкою вперед”

ὁ Πύρρος – Пірр, цар Епіру. Співвідноситься з прикметником πυρρός – “вогненно-червоний”, “рудий”, від якого семантичним способом при допомозі субстантивації утворилось ім'я “руда людина” [6, с. 101].

ὁ Στησίχορος – Стесіхор, грецький ліричний поет, родом з Пімери (перша половина IV ст. до н. е.). Складається із кореня –στης, –στας – “керівник”, “вождь” і кореня χορος – “хор”, “хоровод” – στησίχορος – “керівник хору, керівник хороводу”. Власне ім'я утворилось шляхом семантичної антропонімізації.

Семантичну структуру чоловічих власних імен в одах Горація можна проаналізувати за допомогою лексико-семантичних груп (ЛСГ) дериватів, серед яких виділяються такі: Найчисельніша ЛСГ із семою “характеристика особи”:

ὁ Ανακρέων _____ – Анакреонт, ὁ Αντίφονος, – Антіфон, Archytas, ὁ Ἑρμῆς, ου – Гермес, ὁ Πλούτων, ὄνος – Плутон, ὁ Πολίτης – Політ, ὁ Πρίαμος – Пріам, ὁ Προμηθεύς – Прометей, ὁ Στησίχορος – Стесіхор.

Менш чисельні ЛСГ із семою “внутрішні позитивні риси чоловіків”:

Alcaeus, i m – Алкей, Agrippa, ae m – Агриппа, ὁ Ἀγάθων, ὄνος – Агатон, ὁ Δαίδαλος – Дедал, ὁ Ἀλέξανδρος – друге ім'я Паріса та ЛСГ із семою “сила, влада”: ὁ Ἀλκίδας – Алкід, ὁ Ὀλκίμος – Алкім, ὁ Ἐκτωρ, ορος – Гектор, ὁ Ὀρκος – Орк.

Така ситуація пояснюється, на нашу думку, екстралінгвальними причинами, і пов'язана з тим, що власне на старогрецьких чоловіків покладалася суспільством вся відповідальність за долю країни, народу, племені, роду, сім'ї. Суспільство формувало в чоловіках відповідні риси різними засобами, як здавалось батькам і правителям, магічною силою власного імені. Тому для чоловіків створювались такі імена, які мали б великий об'єм соціально важливої інформації. Такими були композитні імена. Дійсно, композитне по структурі власне ім'я несе набагато більше семантичне навантаження, оскільки надає названому мінімум дві характеристики. Такі багатокореневі власні імена є композитними тільки за структурою, але не за способом словотворення. Майже всі багатокореневі чоловічі власні імена, як і жіночі, утворені від відповідних апелятивів семантичним способом.

У сфері антропонімічного словотвору не виявлено чоловічих власних імен, утворених префіксальним способом. У XV столітті до н. е. в апеллятивній лексиці вже були префікси, але до словотворчої системи власних імен вони не увійшли, були відтіснені семантичним способом. З цієї причини в старогрецькій мові в антропонімії не застосовувався ні префіксальний, ні префіксально-суфіксальний способи.

Семантичний аналіз свідчить, що в чоловічих власних іменах сповна відображений менталітет стародавніх греків – любов до бога, рідної землі, шанування народу і його традицій, прагнення до слави, до перемоги над ворогами, до краси життя. Власні імена були покликані не тільки виконувати розрізняльну для виділення номінативну функцію, але й культивувати всі людські чесноти і кращі людські якості.

1. Гамкрелідзе Т. В., Іванов В. В. Индоевропейский язык и индоевропейцы // Реконструкция и историко-типологический анализ праязыка и протокультуры. Тбилиси, 1984. Кн. 2. Горпинич В. А. Українсько-давньогрецькі діахронічні паралелі в антропонімії. // Мовознавство. 2-3, 2006. 3. Горпинич В. А. Древнегреческая антропонимия. 5. Композити // Ономастика и апеллятивы. Д., 2005. Вып. 24. 4. Лопушанская-Бучко Г. Е. Структура личного имени у Гомера. М., 1970. 5. Откупщиков Ю. В. Из истории индоевропейского словообразования. Ленинград, 1967. 6. Содомора А. Власні імена в поетичних образах Горациєвих од.// Іноземн. філол. 1983.-Вип. 70, №19. 7. Скоробагата Є. Імена рабів і рабниць у комедіях Теренція. // Іноземн. філол. 1977. Вип. 45. 8. Скоробагата Є. Імена батьків у комедіях Плавта.// Іноземн. філол. 1979. Вип. 55,. 9. Суперанская А. В. “Структура имени собственного”, М., 1990. 10. Fick A. Die Griechischen Personennamen nach ihrer Bildung erkldrt und systematisch geordnet Gottingen, 1894. 11. Hagemann A. Die Eigennamen bei Homer, Berlin, 1880. 12. Кьhner R. Ausfьhrliche Grammatik der indogermanischen Sprachen. Hannover, 1877, Bd. 13. Neue Fr. - Wagener, Formenlehre der lateinischen Sprache, 3 Aufl. Leipzig, 1892. 14. Q. Horati “Carmina” edidit Ricardus Ganzyniec. Leopoli: Sumptibus Philomathae, 1937. 15. Renata Korner, “Komentarz do wyboru poezyj Q. Horatiusa Flaccusa”, Naładem fi lomaty, Lwyw: Uniwersytet. 16. Wackernagel I. Vorlesungen ьber Syntax... Basel, 1926- 1929, I – II- 2

ЭТНОЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ТРАДИЦИИ ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ АНТРОПОНИМИЧНОЙ СИСТЕМЫ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ ГОРАЦИЯ

Наталія Дмитрасевич

Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина
e-mail:depromano@ukr.net

В статье сделана попытка проанализировать собственные имена древнегреческого языка, их фонетические варианты, этимологию, пути формирования, словообразовательные возможности.

Ключевые слова: антропонимы, собственные имена, патронимы, матронимы, прозвища, композиты.

ETHNOLINGUISTIC TRADITIONS OF THE GREEK ANTHROPONYMIC SYSTEM ON THE BASIS OF HORACE'S POEMS

Natalia Dmytrasevych

Ivan Franko National University of Lviv
1, Universytetska St., Lviv, 79000, Ukraine
e-mail:depromano@ukr.net

The author tries to analyse Greek names, their phonetic variants, ethymology and ways of formation.

Key words: proper names, personal names, nicknames.

Стаття надійшла до редколегії 14.04.2010 р. Статтю прийнято до друку 15.09.2010 р.